

Uchwała Nr LXV/374/2023

Rady Gminy Sadkowice

z dnia 19 grudnia 2023

w sprawie zmiany załącznika do uchwały Nr LIX/339/2023 Rady Gminy Sadkowice z dnia 24 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Sadkowice na lata 2023-2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2023 r. poz. 40, 572, 1463 i 1688) oraz art. 6 ust. 2 pkt 1) ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535 i 1606), Rada Gminy Sadkowice

uchwała, co następuje:

§ 1.

Zmianie ulega załącznik do uchwały Nr LIX/339/2023 Rady Gminy Sadkowice z dnia 24 maja 2023 r. w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Gminy Sadkowice na lata 2023-2027 i otrzymuje brzmienie jak w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2.

Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Sadkowice.

§ 3.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Jan Idzikowski

Załącznik do Uchwały Nr LXV/374/2023

Rady Gminy Sadkowice

z dnia 19 grudnia 2023 r.

**GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY
DOMOWEJ I OCHRONY OSÓB DOZNAJĄCYCH PRZEMOCY
DOMOWEJ W GMINIE SADKOWICE NA LATA 2023 – 2027**

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE.....	3
2. CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTOWA I PODMIOTOWA PRZEMOCY DOMOWEJ.....	4
3. PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU.....	6
4. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE POMOC W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SADKOWICE I POWIECIE RAWSKIM.....	7
5. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY W GMINIE SADKOWICE.....	8
6. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY.....	10
7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY.....	11
8. CELE PROGRAMU.....	12
9. ADRESACI PROGRAMU.....	14
10. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI.....	14
11. PODSTAWOWE ZADANIA DO REALIZACJI	15
12. PRZEWIDYWANE REZULTATY PROGRAMU.....	15
13. HARMNOGRAM REALIZACJI PROGRAMU.....	16
14. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU.....	18
15. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA.....	19

1.WPROWADZENIE

Niniejszy Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej na lata 2023 - 2027 obejmuje zadania, które na Gminę Sadkowice nakłada ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej z dnia 29 lipca 2005 r. (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1249, z późn. zm.). Realizacja Programu, w szczególności w obszarach profilaktyki, ochrony i wsparcia osób dotkniętych przemocą oraz oddziaływań wobec osób stosujących przemoc jest nastawiona na redukcję zjawiska przemocy domowej wśród mieszkańców gminy Sadkowice oraz na wzrost efektywności podejmowanych działań.

Prawo do ochrony przed przemocą domową jest jednym z obowiązków państwa, którego zaniechanie może być uznane za naruszenie praw człowieka. Ustawodawca stworzył system przeciwdziałania przemocy domowej, wprowadzono m.in. ustawową definicję przemocy domowej oraz dokonano podziału zadań pomiędzy wszystkie szczeble samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania temu zjawisku. Regularna współpraca wielu instytucji (ośrodków pomocy społecznej, służb mundurowych, organizacji pozarządowych, sądownictwa, oświaty, ochrony zdrowia, etc.) może przyczynić się do realnego zmniejszenia liczby dokonywanych aktów przemocy w środowisku domowym. Wdrożenie w życie Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej jest gwarancją zintegrowanych działań profilaktycznych, interwencyjnych i pomocowych w tym zakresie.

Głównym celem gminnego programu jest przeciwdziałanie przemocy domowej w gminie Sadkowice, a tym samym budowanie skutecznie działającego systemu uwzględniającego lokalne uwarunkowania i rozmiary zjawiska. Program określa szczegółowe zadania do realizowania, ukierunkowane na: rozwój systemu przeciwdziałania przemocy oraz współpracy międzyinstytucjonalnej, zapewnienie dostępności pomocy osobom i rodzinom z problemem przemocy domowej, kształtowanie świadomości społecznej w zakresie zjawiska przemocy domowej, doskonalenie kadr zajmujących się diagnozowaniem i pomocą osobom dotkniętym tym problemem oraz edukację i profilaktykę mieszkańców Gminy Sadkowice. W Programie została przedstawiona charakterystyka i diagnoza zjawiska przemocy w Gminie Sadkowice. Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sadkowice ma charakter

długofalowy. Działania obejmują lata 2023-2027. W miarę potrzeb i sytuacji społecznej mogą ulegać zmianom i udoskonaleniom.

2. CHARAKTERYSTYKA PRZEDMIOTOWA I PODMIOTOWA PRZEMOCY DOMOWEJ

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające tą osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia, naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym, wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę, ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej, istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej.

Rodzaje przemocy domowej – formy zachowań agresywnych

Przemoc domowa może przybierać różne formy i dokonywać się przy pomocy różnych instrumentów:

- **Przemoc fizyczna** – są to wszelkie działania polegające na użyciu siły i prowadzące do nieprzypadkowych urazów, zranień, stłuczeń, złamań czy zasinień. Do tej kategorii zalicza się między innymi: popychanie, odpychanie, obezwładnienie, uderzenie, policzkowanie, szczypanie, kopanie, duszenie, bicie otwartą dłonią, pięścią lub różnymi przedmiotami, poparzenie, porzucenie w niebezpiecznej okolicy, straszenie bronią lub jej użyciem itp.
- **Przemoc psychiczna** – to umyślne działanie wykorzystujące nie siłę fizyczną, lecz mechanizmy psychologiczne, powodujące zachwianie pozytywnego obrazu własnej osoby u osoby jej doznającej, obniżenie poczucia własnej wartości, pojawienie się stanów lękowych i nerwicowych. Przejawami tego rodzaju przemocy są: odmowa uczuć, brak zainteresowania, szacunku, nieustanna krytyka, wyśmiewanie poglądów,

wyznania religijnego, żądania posłuszeństwa, narzucanie poglądów, wmawianie choroby psychicznej, kontrola, utrudnienie kontaktów z innymi osobami, zawstydzanie, upokorzenie, wyzywanie, grożenie, ograniczanie snu, jedzenie itp.

- **Przemoc seksualna** – polega na wymuszaniu niechcianych przez ofiarę zachowań w celu zaspokojenia potrzeb seksualnych sprawcy, dokonywanie przez: przymuszanie do pożycia seksualnego, wymaganie na ofierze nieakceptowanych praktyk seksualnych, przymuszanie do seksu z osobami trzecimi, krytykę zachowań seksualnych ofiary, zmuszanie do prostytucji, gwałt.
- **Przemoc ekonomiczna** – działania prowadzące do całkowitego finansowego uzależnienia ofiary od sprawcy, realizowane między innymi w drodze niezaspokojenia podstawowych materialnych potrzeb rodziny ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej.

Przemoc domowa może być jednorazowym albo powtarzającym się umyślnym działaniem lub zaniechaniem. Zjawisko to często ma długą, nawet kilkuletnią historię i zwykle się powtarza. Przemoc domowa może być skutkiem i przyczyną dysfunkcji w rodzinie. Prowadzi do poważnych naruszeń norm moralnych i prawnych, tragicznych skutków psychologicznych, w skrajnych przypadkach do poważnych okaleczeń, czy zabójstw.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ilekroć mowa o osobie doznającej przemocy domowej – należy przez to rozumieć: małżonka, także w przypadku gdy małżeństwo ustało lub zostało unieważnione, oraz jego wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, wstępnych i zstępnych oraz ich małżonków, rodzeństwo oraz ich wstępnych, zstępnych i ich małżonków, osobę pozostającą w stosunku przysposobienia i jej małżonka oraz ich wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości we wspólnym pożyciu oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę wspólnie zamieszkującą i gospodarującą oraz jej wstępnych, zstępnych, rodzeństwo i ich małżonków, osobę pozostającą obecnie lub w przeszłości w trwałej relacji uczuciowej lub fizycznej niezależnie od wspólnego zamieszkiwania i gospodarowania, małoletniego, wobec których jest stosowana przemoc domowa; Przez osobę doznającą przemocy domowej należy także

rozumieć małoletniego będącego świadkiem przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Natomiast zgodnie z art. 2 ust.1 pkt 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej ilekroć mowa o osobie stosującej przemoc domową – należy przez to rozumieć pełnoletniego, który dopuszcza się przemocy domowej wobec osób, o których mowa w art. 2 ust. 1 pkt 2 ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej.

Zgodnie z art. 2 ust.1 pkt 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej, ilekroć mówimy o świadku przemocy domowej – należy przez to rozumieć osobę, która posiada wiedzę na temat stosowania przemocy domowej lub widziała akt przemocy domowej.

3.PODSTAWY PRAWNE OPRACOWANIA I REALIZACJI PROGRAMU

Do zadań własnych gminy zgodnie z art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. z 2021 poz. 1249, z 2023 r. poz. 289, 535, 1606) w szczególności tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy domowej, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy domowej i ochrony osób doznających przemocy domowej,
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy domowej w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą domową,
- zapewnienie osobom doznającym przemocy domowej miejsc w ośrodkach wsparcia,
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Podstawą prawną działań związanych z pomocą osobom, których dotyczy problem przemocy są w szczególności:

- ustawa z dnia 25 lutego 1964 r.- Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz. U. 2020r., poz.1359 z późn. zm.),

- ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej (t.j. Dz. U. 2021 r. ,poz. 1249 z późn. zm.);,
- ustawa z dnia 26 października 1992 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2151),
- ustawa z dnia 6 kwietnia 1990r. o Policji (t.j. Dz. U. 2023 r., poz.171 ze zm.),
- ustawa z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (t.j. Dz. U.2022 r. , poz.2230 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks karny (t.j. Dz. U.2022 r., poz. 1138 ze zm.),
- ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. 2022 r. , poz.1375 ze zm.),
- ustawa z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 40 z późn. zm.),
- ustawa z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz. U. 2023 r. , poz. 571),
- ustawa z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 901 ze zm.),
- ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (t.j. Dz. U. 2023 r., poz. 1939 ze zm.),
- ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz. U. 2022 r., poz. 2123),
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na rok 2023, przyjęty Uchwałą nr 248 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2022 roku (M.P. z 2022, poz. 1259).

4. PODMIOTY ŚWIADCZĄCE POMOC W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SADKOWICE I POWIECIE RAWSKIM

- 1) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach;
- 2) Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Sadkowicach;
- 3) Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadkowicach;

- 4) Punkt Konsultacyjny Pomocy Psychologicznej w Kl. Seniora w Sadkowicach;
- 5) Zespół Szkół w Sadkowicach, Szkoła Podstawowa: w Lubani, Kłopoczynie, Zespół Szkolno-Przedszkolny w Trębaczewie;
- 6) Komenda Powiatowa Policji w Rawie Mazowieckiej;
- 7) Komisariat Policji w Białej Rawskiej;
- 8) Powiatowe Centrum Pomocy w Rodzinie w Rawie Mazowieckiej;
- 9) Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej;
- 10) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Rawie Mazowieckiej.

5. DIAGNOZA ZJAWISKA PRZEMOCY DOMOWEJ W GMINIE SADKOWICE

W celu udzielenia skutecznej pomocy osobom pokrzywdzonym w wyniku przemocy domowej, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach przeprowadził w 2022 roku diagnozę problemu na terenie Gminy Sadkowice. Diagnoza problemu sporządzona została w oparciu o ankiety wśród społeczności Gminy a także o dane z Komendy Policji Białej Rawskiej, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej, Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz danych zbieranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach.

Ankietowanych mieszkańców Gminy Sadkowice poproszono o wskazanie zachowania, które ich zdaniem można uznać za akt przemocy. Respondenci najczęściej wskazywali na: bicie (93,00%), całowanie, dotykanie, wbrew woli (84,00%), zmuszanie do oddawania pieniędzy (79,00%), czy też zmuszanie do oglądania pornografii (72,00%) i spoliczkowanie (68,00%). 25,00% osób przyznaje, że zna kogoś kto jest osobą doświadczającą przemocy w swoim domu. 71,00% ankietowanych nie zna takich osób, a 4,00% respondentów nie potrafiło udzielić odpowiedzi na to pytanie.

Ankietowani uważają, że przemoc domowa związana jest głównie z piciem alkoholu – taką odpowiedź wskazuje 92,00% osób. W dalszej kolejności badani wskazują na: zażywanie narkotyków (62,00%), zażywanie dopalaczy (56,00%), wykluczenie społeczne (38,00%), czy też choroby (35,00%) i zażywanie leków (14,00%). Następnie ankietowanych zapytano, czy im osobiście zdarzyło się doświadczyć przemocy. Odpowiedzi twierdzącej udzieliło tutaj 22,00% osób. Respondenci, którzy doświadczyli przemocy, przyznali, iż była to głównie przemoc

psychiczna – 86,36% i fizyczna – 54,55%. Natomiast po 4,55% badanych doświadczyło przemocy ekonomicznej oraz seksualnej.

Osobami stosującymi przemoc wobec respondentów najczęściej są: partner/partnerka (45,45%), ojciec (36,36%), matka (18,18%), dziadkowie i brat (po 4,55%) oraz inne osoby (4,55%) czyli: „koleżanki/koledzy”.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach realizując zadania w zakresie przeciwdziałania przemocy w różnych jej formach, stale współpracuje z policją, Sądem Rejonowym, kuratorami sądowymi, psychologiem, pedagogami placówek szkolnych oraz Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadkowicach. Współpraca polega na podejmowaniu interwencji, uzupełnianiu podejmowanych działań, poradnictwie oraz monitorowaniu problemów w środowisku. W Gminie został utworzony bezpłatny Punkt Konsultacyjny Poradnictwa Psychologicznego. Poradnictwo specjalistyczne zapewnia również na terenie powiatu Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Rawie Mazowieckiej, które prowadzi Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Osoby pokrzywdzone mogą skorzystać ze wsparcia psychologa, pedagogów, prawnika.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zatrudnia asystenta rodziny, który zapewnia wsparcie dla rodzin z problemami wychowawczymi, często związanymi z przemocą i nadużywaniem alkoholu. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach obejmuje również dożywianiem w stołówkach szkolnych na terenie Gminy Sadkowice i poza jej terenem dzieci z rodzin, w których występują różne formy przemocy.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy wynika, że w roku 2020 liczba niebieskich kart założonych: 8, liczba ofiar przemocy w rodzinie 8, liczba sprawców przemocy w rodzinie 8, liczba rodzin objętych procedurą niebieskich kart 8, liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego 7, posiedzeń grup roboczych 3, osób wchodzących w skład grup roboczych 3.

W roku 2021 liczba niebieskich kart założonych: 6, liczba ofiar przemocy w rodzinie 8, liczba sprawców przemocy w rodzinie 8, liczba rodzin objętych procedurą niebieskich kart 5, liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego 6, posiedzeń grup roboczych 6, osób wchodzących w skład grup roboczych 3.

W roku 2022 liczba niebieskich kart założonych: 4, liczba ofiar przemocy w rodzinie 4, liczba sprawców przemocy w rodzinie 4, liczba rodzin objętych procedurą niebieskich kart 7,

liczba posiedzeń zespołu interdyscyplinarnego 7, posiedzeń grup roboczych 6, osób wchodzących w skład grup roboczych 3.

Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w 2022 r. odbyła 12 posiedzeń, wysłała 41 wezwań na posiedzenie do 29 osób podejrzanych o problemy z nadużywaniem alkoholu, 18 osób zgłosiło się na posiedzenia.

W roku 2022 pracownicy socjalni Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Sadkowicach prowadzili pracę socjalną często związaną z przemocą domową lub nadużywaniem alkoholu w 25 rodzinach.

Podsumowując, w Gminie Sadkowice dominującą formą przemocy jest znęcanie się fizyczne i psychiczne, zaś osobami doznającymi przemocy najczęściej są kobiety. Wobec osób doznających przemocy najczęstszą formą udzielanej pomocy było skierowanie do psychologa. Osobami stosującymi przemoc najczęściej byli mężczyźni, a była ona skierowana głównie wobec żon lub konkubin. Przemoc wobec dzieci jest rzadziej spotykana. Sprawca przemocy został określony jako osoba w wieku produkcyjnym, często posiadająca problem alkoholowy. Zjawisko przemocy domowej na terenie gminy Sadkowice ma tendencję malejącą.

6. PROCEDURA NIEBIESKIEJ KARTY

Zjawisko przemocy domowej wymaga podjęcia szerokiego, zorganizowanego i zaplanowanego na wiele lat programu przeciwdziałania. Zmniejszanie rozmiarów przemocy w polskich rodzinach, domach, praca ze sprawcą, pomaganie ofiarom jest nadrzędnym celem, który powinien łączyć działania różnych ludzi i organizacji. Procedura Niebieskiej Karty jest postępowaniem o charakterze pomocowym i wymaga połączenia kompetencji różnych służb.

Głównym celem tej procedury jest rozpoznawanie podejrzeń przemocy domowej i usprawnienie pomocy oferowanej przez przedstawicieli różnych służb w środowisku lokalnym, ale też tworzenie warunków do systemowego, interdyscyplinarnego modelu pracy z osobami stosującymi przemoc oraz osobami doznającymi przemocy.

Osoby doznające przemocy domowej są często niechętne do rozpoczęcia procedury Niebieskiej Karty, choć w ostatnich latach świadomość społeczna osób w tym zakresie

wzrasta. Zjawisko przemocy domowej jest często ukrywane lub bagatelizowane przez osoby doznające przemocy oraz świadków przemocy.

Podstawą skuteczności procedur i oferowanej pomocy jest współpraca przedstawicieli różnych służb na rzecz osób doznających i stosujących przemoc domową. Znowelizowana ustawa o przeciwdziałaniu przemocy domowej wymusiła zmiany w procedurze. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. z 2023 poz. 1870) określa między innymi tryb postępowania w przypadku pozyskania przez odpowiednie służby informacji o podejrzeniu przemocy domowej, zmienia obowiązujące formularze Niebieskiej Karty, które dotychczas wypełniane były jedynie przez funkcjonariuszy policji, pracowników ośrodków pomocy społecznej, a teraz także przez przedstawicieli gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, oświaty i służby zdrowia. Rozpoznanie przemocy i wypełnienie Niebieskiej Karty to początek procesu pomagania. Każda z w/w służb ma w ramach swoich ustawowych kompetencji możliwość i obowiązek korzystania z pomocy innych osób, instytucji i organizacji, a także podejmowania współpracy, gdy zostanie o to poproszona. W przypadku przemocy domowej działania indywidualne nie przynoszą pożądanych efektów.

7. ZESPÓŁ INTERDYSCYPLINARNY

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności w ramach pracy w zespole interdyscyplinarnym. Praca w Zespole Interdyscyplinarnym oparta jest na systemowej współpracy lokalnych instytucji, podmiotów i służb oraz na wielopłaszczyznowym podejściu do problemu przemocy.

Do zadań zespołu interdyscyplinarnego należy tworzenie warunków umożliwiających realizację zadań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej oraz integrowanie i koordynowanie działań podmiotów, których przedstawiciele wchodzi w jego skład. Zespół Interdyscyplinarny pracuje w oparciu o przyjęty przez siebie regulamin. Zespół Interdyscyplinarny powołuje grupy diagnostyczno-pomocowe w celu dokonania diagnozy

i oceny sytuacji w związku ze zgłoszonym podejrzeniem wystąpienia przemocy domowej, a także prowadzenia procedury Niebieskiej Karty w indywidualnym przypadku.

W skład Zespołu wchodzi:

- przedstawiciele GOPS w Sadkowicach,
- przedstawiciele Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- przedstawiciele Policji,
- przedstawiciele oświaty,
- przedstawiciele ochrony zdrowia,
- przedstawiciele organizacji pozarządowych,
- kuratorzy sądowi.

8. CELE PROGRAMU

Głównym celem programu jest **przeciwdziałanie zjawisku przemocy domowej w Gminie Sadkowice oraz skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych.**

Założeniem programu jest przede wszystkim przeciwdziałanie przemocy domowej oraz zmniejszanie skali zjawiska przemocy. Należy zwiększyć skuteczność ochrony osób doznających przemocy oraz podjąć działania korekcyjno-edukacyjne lub psychologiczno-terapeutyczne wobec osób stosujących przemoc domową.

Cel główny zostanie osiągnięty poprzez cele szczegółowe.

Cele szczegółowe:

1. Rozwijanie działań mających na celu pomoc osobom doznającym przemocy domowej.

Działania:

- Systematyczne monitorowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy.
- Analiza istniejącej infrastruktury instytucji pomagającym ofiarom przemocy domowej.
- Analiza skuteczności pomocy udzielanej rodzinom dotkniętych przemocą.
- Wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach.

- Tworzenie zespołu interdyscyplinarnego i grup diagnostyczno-pomocowych.

2. Podnoszenie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Sadkowice na temat zjawiska przemocy domowej oraz uwrażliwienie świadków przemocy.

Działania:

- Organizacja akcji informacyjnych propagujących pozytywne postawy w stosunkach międzyludzkich.
- Rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym.
- Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy domowej, w szczególności wśród nauczycieli i pedagogów szkolnych, przedstawicieli służb społecznych, pracowników służby zdrowia, osób duchownych, m.in. poprzez udostępnienie możliwości udziału w szkoleniach, akcjach edukacyjnych.
- Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki agresji i przemocy.
- Realizacja programów edukacyjnych, psychologicznych i terapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy domowej oraz programów socjoterapeutycznych dla osób doznających przemocy domowej i świadków przemocy domowej adresowanych do rodziców/opiekunów stosujących przemoc wobec dzieci.
- Opracowanie przystępnych informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia psychicznego dla świadków przemocy domowej.

3. Zwiększenie dostępności pomocy i skuteczności ochrony osób, wobec których stosowana jest przemoc.

Działania:

- Analizowanie danych o osobach, środowiskach szczególnie narażonych na przemoc domową (np. dotkniętych problemem alkoholowym).
- Udzielenie profesjonalnej pomocy osobom doznającym przemocy domowej.
- Oddziaływanie na osoby stosujące przemoc domową przez kierowanie ich do uczestnictwa w programie korekcyjno-edukacyjnym dla osób stosujących przemoc domową lub programie psychologiczno-terapeutycznym dla osób

stosujących przemoc domową.

4. Podnoszenie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej.

Działania:

- Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, przeciwdziałania przemocy domowej, udzielania ochrony i pomocy osobom doznającym przemocy domowej m.in. poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, sympozjach a także w drodze samokształcenia.

9. ADRESACI PROGRAMU

Program jest skierowany do społeczności lokalnej z terenu Gminy Sadkowice, a w szczególności do:

- osób doznających przemocy domowej, w tym do dzieci i innych osób zależnych (do tych grup należy zaliczyć oprócz dzieci, także osoby niepełnosprawne, osoby starsze, a także pozostałe niesamodzielne osoby wymagające opieki innych),
- osób stosujących przemoc,
- świadków przemocy,
- rodzin zagrożonych przemocą,
- rodzin, które chcą promować postawy rodzicielskie wolne od przemocy.

Inne podmioty objęte realizacją programu:

- pracownicy jednostek organizacyjnych pomocy społecznej,
- nauczyciele i pedagodzy,
- funkcjonariusze Policji,
- członkowie Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- pracownicy lokalnej służby zdrowia.

10. REALIZATORZY PROGRAMU I CZAS REALIZACJI

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy w Gminie Sadkowice na lata 2023 - 2027 będzie realizowany przez instytucje zobligowane do działań z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, w szczególności:

Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej w Gminie Sadkowiec, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Sadkowicach, Komisariat Policji w Białej Rawskiej, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Sadkowicach, placówki oświatowo-wychowawcze oraz placówki nauczania i wychowywania z terenu Gminy Sadkowiec, Sąd Rejonowy w Rawie Mazowieckiej, kuratorzy sądowi, służba zdrowia.

11. PODSTAWOWE ZADANIA DO REALIZACJI

1. Przyjmowanie wniosków w sprawie stosowania przemocy domowej oraz uruchamianie procedur związanych przeciwdziałaniem tym zjawiskom.
2. Prowadzenie procedury „Niebieskiej Karty”.
3. Występowanie do organów ścigania o wszczęcie postępowania w sprawach stosowania przemocy domowej.
4. Występowanie do Komisariatu Policji w Białej Rawskiej w sprawie podjęcia działań interwencyjnych wobec sprawców przemocy.
5. Budowanie systemu pomocy dla ofiar przemocy domowej.
6. Prowadzenie akcji informacyjnych na temat możliwości uzyskania pomocy.
7. Podejmowanie działań edukacyjnych w rodzinach zagrożonych przemocą.
8. Udział w szkoleniach z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej, przedstawiciele grup zawodowych zajmujących się tym zjawiskiem.

12. PRZEWDYWANE REZULTATY PROGRAMU

1. Ograniczenie rozmiarów przemocy domowej.
2. Zwiększenie skuteczności działań służb odpowiedzialnych za przeciwdziałanie przemocy.
3. Zwiększenie dostępności pomocy ofiarom przemocy domowej.
4. Wzmocnienie opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą.
5. Zwiększenie liczby osób zajmujących się profesjonalnie udzieleniem pomocy ofiarom przemocy domowej oraz podniesienie kwalifikacji tych osób.

6. Zmiana postaw społecznych wobec przemocy domowej, łamanie mitów i stereotypów na temat przemocy.
7. Zwiększenie świadomości i wrażliwości mieszkańców Gminy Sadkowice w zakresie zjawiska przemocy domowej.

13. HARMONOGRAM REALIZACJI PROGRAMU

Lp	Działanie	Okres realizacji	Realizator	Cel działania
1	<ul style="list-style-type: none"> • Monitorowanie zjawiska przemocy domowej na terenie gminy * • Analiza istniejącej infrastruktury instytucji pomagającym ofiarom przemocy domowej. • Analiza skuteczności pomocy udzielanej osobom dotkniętym przemocą. • Wypracowanie modelu interwencji i strategii postępowania w poszczególnych przypadkach. • Tworzenie grup diagnostyczno-pomocowych * (docelowo do każdego przypadku) 	<p>2023 r. -2027 r. (min. raz na rok)</p> <p>*min raz na 3 mies.)</p> <p>*każdorazowo do każdego przypadku</p>	GOPS w Sadkowicach, Zespół Interdyscyplinarny	Diagnoza zjawiska przemocy, Podniesienie skuteczności wspierania osób doznających przemocy
2	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja akcji informacyjnych propagujących pozytywne postawy w stosunkach między ludzkich. • Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat przemocy domowej, w szczególności wśród 	<p>2023 r. -2027 r. (min. raz na rok)</p>	GOPS w Sadkowicach, Zespół Interdyscyplinarny, placówki oświatowe z terenu gminy, organizacje pozarządowe	Podniesienie wiedzy i świadomości mieszkańców Gminy Sadkowice na temat zjawiska przemocy domowej oraz uwrażliwienie

	<p>nauczycieli i pedagogów szkolnych, służb społecznych, osób duchownych, m.in. poprzez zwieszenie możliwości udziału w szkoleniach.</p> <ul style="list-style-type: none"> •Prowadzenie edukacji dzieci i młodzieży w zakresie profilaktyki agresji i przemocy. •Realizacja programów edukacyjnych, psychologicznych i terapeutycznych dla ofiar i świadków przemocy domowej oraz socjoterapeutycznych dla ofiar i świadków przemocy domowej adresowanych do rodziców/opiekunów stosujących przemoc wobec dzieci. •Opracowanie przystępnych informacji na temat procedur ochrony prawnej i wsparcia psychicznego dla świadków przemocy domowej 			świadków przemocy
3	<ul style="list-style-type: none"> •Analizowanie danych zawierających informacje o osobach, rodzinach szczególnie narażonych na przemoc domową (głównie dotkniętych problemem alkoholowym). 	2023 -2027 (min. raz na rok)	GOPS w Sadkowicach, Zespół Interdyscyplinarny, Punkt konsultacyjny [pomocy psychologicznej], policja	Zwiększenie dostępności pomocy osobom, wobec których stosowana jest przemoc i zwiększenie skuteczności ochrony tych

	<ul style="list-style-type: none"> • Udzielanie profesjonalnej pomocy ofiarom przemocy • Oddziaływanie na sprawców przemocy domowej 			osób
4	<ul style="list-style-type: none"> • Systematyczne podnoszenie wiedzy na temat zjawiska przemocy domowej, przeciwdziałania przemocy domowej, udzielania ochrony i pomocy ofiarom przemocy m.in. poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, sympozjach a także w drodze samokształcenia. 	2023 -2027 r. (min. raz na rok)	GOPS w Sadkowicach, Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, policja, oświata, placówki ochrony zdrowia	Podniesienie kompetencji służb i przedstawicieli podmiotów realizujących działania z zakresu przeciwdziałania przemocy domowej

14. MONITORING I EWALUACJA PROGRAMU

Istotą efektywności Programu jest realizacja zadań w zakresie, formie i stopniu dostosowanym do potrzeb mieszkańców gminy, zgodnie z przyjętymi założeniami, harmonogramem oraz stałą współpracą uczestników Programu i monitoring działań.

Ewaluacja oznacza systematyczne zbieranie, analizę i interpretację danych w celu określenia wartości polityki społecznej lub programu; dane te mają być wykorzystane przy podejmowaniu decyzji dotyczących tej polityki czy programu. Uzyskane informacje powinny być przydatne dla planowania, rozwoju i realizacji aktualnie prowadzonego programu. Ewaluacja jest więc procesem, który rozpoczyna się już w momencie tworzenia programu. Wtedy bowiem podejmuje się decyzje dotyczące obszarów ewaluacji i sposobu jej przeprowadzania (tworzenie narzędzi, gromadzenie dokumentacji). W trakcie realizacji projektu trwa ciągła analiza połączona z oceną jakości wykonywanych zadań.

Stały coroczny monitoring i ewaluacja Programu mają na celu sprawdzanie efektywności prowadzonych działań, podejmowanych zadań i sposobów ich realizacji, by w konsekwencji zwiększać efektywność pracy poszczególnych jednostek w zakresie zjawiska przemocy domowej. Ważna jest szybkość reagowania na ujawniane przypadki przemocy domowej, odpowiednie reagowanie i podejmowanie wszelkich dostępnych działań, by minimalizować

przypadki przemocy domowej, łagodzić jej skutki a także podnosić świadomość społeczną w tym zakresie.

Monitoring programu będzie prowadzony w kontakcie z podmiotami realizującymi zadania w ramach programu na podstawie informacji gromadzonych minimum raz na 3 miesiące.

Program będzie poddawany ewaluacji corocznie w terminie do 10 lutego roku następnego poprzez prowadzenie statystyk, ich analizę jakościową i ilościową a z realizacji zadań programowych sporządzane będzie sprawozdanie roczne wg następujących wskaźników:

- a) liczba osób objętych wsparciem z systemu pomocy społecznej z powodu przemocy domowej,
- b) liczba osób objętych pracą socjalną,
- c) liczba przeprowadzonych interwencji,
- d) liczba wszczętych procedur „Niebieska Karta”,
- e) liczba osób skierowanych na leczenie w kierunku uzależnienia,
- f) liczba osób w rodzinach objętych oddziaływaniami zespołu interdyscyplinarnego,
- g) liczba zakończonych procedur „Niebieska Karta”,
- h) liczba wydanych broszur, ulotek, przygotowanych plakatów,
- i) liczba zorganizowanych kampanii, spotkań, pogadanek, warsztatów,
- j) liczba osób skierowanych do psychologa,
- k) liczba przeszkolonych osób zajmujących się pomocą osobom doświadczającym przemocy domowej.

Za monitorowanie i ewaluację programu odpowiadać będzie Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Sadkowicach, który będzie Koordynatorem Programu. Przedstawia on Wójtowi i Radzie Gminy do 31 marca każdego roku sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sadkowie, w tym z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy Domowej.

15. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA

Zadania realizowane w ramach Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy Domowej i Ochrony Osób Doznających Przemocy Domowej w Gminie Sadkowie finansowane będą ze środków własnych Gminy Sadkowie, przeznaczonych w kwocie 6000 zł na realizację zadań ujętych w programie w pierwszym roku jego obowiązywania. Pozostałe źródła finansowania zadań realizowanych w ramach programu to środki z budżetu państwa oraz środki pozyskane z innych źródeł.